

Sluneční zahrada **Čech**

MLHY, ČASTÉ ZÁPACHY A VĚČNÁ INVERZE – TO BYL JEŠTĚ V DEVADESÁTÝCH LETECH BĚŽNÝ ZIMNÍ OBRÁZEK ZE SEVERNÍCH ČECH. PROSTŘEDÍ JAK STVOŘENÉ PRO SVĚRÁKOVA ROPÁKA. NENÍ DIVU, ŽE RADNÍ Z POLABSKÉ METROPOLE LITOMĚŘIC S TÍM CHTĚLI NĚCO DĚLAT.

Narozdíl od ostatních sídel v Litoměřicích radní nečekali, až jim stát podá pomocnou ruku, a sami se chopili iniciativy. Z městské kasy začali lidem dávat – jako první v ČR – nemalé příspěvky na instalace solárních kolektorů. A že se jim model po osmi letech vyplácí, dokládá i fakt, že ve městě s pětadvaceti tisíci obyvateli již brzy očekávají stou podpořenou instalaci. V hojnosti systémů s termickými kolektory pro ohřev vody či přitápění nenacházejí Litoměřice mezi srovnatelnými sídly u nás konkurenci.

Nulová tolerance uhlí

Rozdíl poznáte hlavně na severu města – v Pokraticích, kde je nejvíce „lapačů“ sluneční energie, z nichž mnohé jsou již z dálky na střeších viditelné. Obrázek, který příznivci zelené energetiky až donedávna vídali jen v Německu či Rakousku, inspiruje další zájemce o podporu. A nejen z řad občanů, ale i z řad starostů, kteří zvažují model komunálních dotací zavést v dalších obcích. Novotou svítící solární panely „i doma“, to je pro jedny i druhé ten nejlepší impuls pro přesvědčování svého širšího okolí.

Značnému přísunu žádostí o příspěvky napomáhá, objeví-li se v médiích zprávy o dalším zdražování energie z fosilních

zdrojů. Nejinak tomu bylo i letos. „Ještě se nám nestalo, abychom už v půlce ledna obdrželi i stihli vyplatit dotaci pěti žadatelům,“ popisuje rostoucí zájem Pavel Gryndler, vedoucí odboru životního prostředí Městského úřadu Litoměřice. Místní podporu vypíplal k životu právě on.

S rostoucím množstvím dotací vy-

Za osm let vzniklo
v Litoměřicích
na 90 instalací
solárních kolektorů
podpořených částkou
2,5 milionu korun

plácených z městské kasy se za pochodu z roku na rok dolaďoval i dotační model. Příspěvek původně činil 20 000 Kč na projekt. V čase pozastaveného příjmu žádosti o dotace ze SFŽP byla v roce 2005 výše městských příspěvků kvůli silnější motivaci investorů zdvojnásobena, tj. na současných 40 000 Kč na projekt.

Dodejme, že nárok na místní podporu mají v Litoměřicích jen majitelé bytu či domu, kteří si nechají nainstalovat nejmé-

ně 3 m² kolektorové plochy a netopí neekologicky. Ve snaze předjet konfliktům s památkáři je další podmínkou ohláška systému na stavebním úřadě, k níž se dokládá vyjádření památkového ústavu, je-li dům v památkové zóně.

Do problémů se dostane i občan čerpající na „solárko“ městskou podporu, který by v budoucnu začal znovu topit uhlím. Nejenže by musel vrátit dotaci, ale platil by sankci ve stejné výši. Za osm let se to však zatím nestalo.

Porcování Richarda

Že město musí být bohaté, když si tyto sluneční dárky občanům dovolí? Skutečnost byla prozaičtější. Za vše může Richard. Není to však nějaká místní V.I.P., nýbrž dožil úložiště nízkoaktivních radioaktivních odpadů v dole téhož jména. Když městu přišly kompenzace za toto „jaderné depo“ určené na ekologické účely, bylo rozhodnuto.

„Lidem jsme začali připlácet na kolektory v době, kdy státní podpora nebyla až tak zajímavá a příjem žádostí o ni byl dost nepravděelný,“ líčí start Pavel Gryndler. Sám se komunální podporou inspiroval v německých městech. Od té doby zhruba třetina kompenzací směřuje na solární instalace, radnice ale miní v podpoře pokračovat i při eventuálním „vyschnutí“ tohoto zdroje. Otázku solárních dotací nepoměřuje stavem městské kasy, ale je to pro ni věc priorit. Za nastartování u nás nevídaného lokálního solárního boomu dostaly Litoměřice v roce 2001 českou sluneční cenu.

Ideu místních dotací začala uplatňovat i pětice dalších českých sídel (Plzeň-město, Praha, Kladno, Náchod, Jindřichovice pod Smrkem), pouze u západočeské metropole však lze již dnes mluvit o výraznějších přírůstcích kolektorové plochy vlivem této finanční injekce.

Litoměřice zůstávají jediným sídlem, které vyplácí příspěvky operativně do 14 dnů po podání žádosti(!), splní-li občan podmínky. Oproti SFŽP, kdy se žadatelé dočkají peněz nejdříve po šesti, ale i po dvanácti měsících, tak městský impuls u občanů psychologicky působí jako efektivnější nástroj podpory, byť částka od města bývá nižší.

Litoměřické příspěvky, jejichž atraktiv-

Jednou z prvních instalací podpořených komunální dotací byly kolektory na domě pana Pokuty, příznačně ve Sluneční ulici. Šestice modulů spořil majiteli více, než plánoval energetický audit. Navíc – díky viditelnosti z přilehlého hřiště – šel i inspiraci pro další obyvatele

nost stoupá právě v kombinaci s nenárokovou dotací ze SFŽP, však provázejí tvrdá pravidla, která nemusejí vyhovovat každému. Svě o tom ví i občan, který si kolektory nainstaloval na dům vytápěný kotlem na uhlí. Při kontrolní obhlídce, povinné před výplatou dotace, to vyšlo najevo a investor se dotace nedočkal.

Studnice pro následovníky

Solární politiku polabské metropole propaguje kolektory na své střeše i jeden z radních. Moduly jsou na střeše místostarosta Ivana Palána a jejich instalaci zvažuje i druhý místostarosta. Kromě podpory fyzických osob ovšem radnice nasadila ve jménu solární osvěty i těžší kalibr – 11 kolektorů na 1. základní škole a pár menších „solárek“ na městské hájovně, na azylovém domě a na sběrném dvoře. Podpořila i větší systémy na dětském

Největší místní instalace, rovněž podpořená radnicí, ohřívá vodu na dětském domově (16 plochých kolektorů). Objekt nepatří městu. Hlavní dotaci na solární systém poskytli SFŽP (foto z výstavby)

Nárok na místní podporu mají v Litoměřicích jen majitelé bytu či domu, kteří si nechají nainstalovat nejméně 3 m² kolektorové plochy a netopí neekologicky

domově a nově i na střeše hospicu. Město získává veřejnost pro obnovitelnou energii také každoročním pořádáním přehlídky solárních technologií na náměstí.

Za pozornost stojí, že vedení města na své dotace pohlíží v souvislostech: „Pokud si lidé kolektory pořídí,lepší to ekonomiku místním instalačním firmám, ale i občané uspoří značné prostředky při provozu a ty pak mohou utrácet. Tím zase přispějí k rozvoji podnikatelům, od nichž se na daních vrací část peněz zpět do městské kasy,“ uzavírá ideu Pavel Gryndler. A případným následovníkům vzkazuje: „Neváhejte, zaveďte místní dotace také! Je to jedna z mála jednoznačných cest, jak u vás omezíte znečištění ovzduší.“

P.S.

Za osm let vzniklo v Litoměřicích na 90 instalací podpořených částkou 2,5 milionu korun. Do budoucna se ovšem litoměřičtí občané mohou těšit i na jiné než sluneční dotace. Pokud radní prosadí vytápění geotermální energií z centrálního vrtu, chtějí přispívat na výměníky rodinných domků napojených na tuto síť či na instalace tepelných čerpadel. ■

Kdo nemá vhodnou střechu, může využít i pozemek, byť většinou za cenu mírně vyšších nákladů na solární systém (například v souvislosti s délkou rozvodu)

Osobní příklad lidí z vedení města je nejlepší osvětou. Platí to také o Pavlu Gryndlerovi z litoměřické radnice. Přínos solárního systému (ale i tepelného čerpadla) může potvrdit na vlastním domě